

**ŠKOLNÍ DRUŽINA při Základní škole Šebetov,
Okres Blansko**

Č.j.: 231/013
2.1.1/A5

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání



Vypracovala: Bc. Kamila Koutná

Srpen 2013



Charakteristika

Školní družina se zaměřuje na rozvoj dítěte. Není pokračováním vyučovacího procesu, ale plynule na něj navazuje. Zcela respektuje Úmluvu o právech dítěte. Školní vzdělávací program vychází z demokratických principů, opírá se o hygienické normy dětí mladšího školního věku a pedagogiku a psychologii. Zabezpečuje fyzický, psychický a sociální rozvoj dítěte.

Činnosti školní družiny probíhá ve dnech školního vyučování, především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce do školní družiny. Školní družina může vykonávat činnost i ve dnech pracovního volna. Činnost školní družiny je určena především pro žáky 1. stupně ZŠ.

Neustále se rozvíjí spolupráce s rodiči. Na začátku školního roku jsou rodiče informováni prostřednictvím informačních letáků a nástěnek o nabídce školní družiny. Rodiče a veřejnost se také účastní společných akcí organizovaných školní družinou. Během školního roku jsou rodiče a veřejnost informováni prostřednictvím nástěnek, webových stránek školy, školního časopisu, případně místního nebo regionálního tisku o činnosti ve školní družině.

Provozní doba školní družiny

Provoz ŠD je od pondělí do pátku od 11:45 do 15:30 hod. Ranní provoz v naší družině není.

Umístění školní družiny

Školní družina při Základní škole Šebetov, okres Blansko má pouze 1 oddělení. Školní družina se nachází v budově Mateřské školy Šebetov v prvním patře.

Místnost Školní družiny je propojena dveřmi se školní jídelnou. V místnosti družiny jsou pak k dispozici místa u stolečků i místa na koberci ke hře i odpočinku. Vedlejší místnost je vybavena 4 počítači s tiskárnou.



K činnosti je využívána také zahrada za budovou, zámecký park či prostory školy.

Dokumentace školní družiny

- **Zápisní lístek pro žáky** - Zde je zaznamenaný přesný odchod žáka ze školní družiny, způsob vyzvedávání žáka.
- **Přehled výchovně vzdělávací práce** - Seznam trvale přihlášených žáků, průběh vzdělávání žáků.

Cíle vzdělávání

Obecným cílem zájmového vzdělávání je připravit děti pro život, rozvíjet jejich individualitu, snažit se vybavovat je vědomostmi a dovednostmi a připravit je na to, jak čelit sociálně patologickým jevům, které je mohou ohrozit. K obecným cílům zájmového vzdělávání ve školní družině patří také schopnost smysluplného využívání volného času, osvojení si hodnot, orientace v multikulturní společnosti, celkový rozvoj osobnosti jedince. Důležitými cílem je i výchova k posilování soudržnosti společnosti, k partnerství a spolupráci, ochrana životního prostředí. Výsledky vzdělávání jednotlivých okruhů zájmového vzdělávání a kompetence absolventa zájmového vzdělávání jsou uvedeny níže.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována zvláštní pozornost, je snahou začlenit je do přirozeného prostředí školní družiny i do širší společnosti. Upřednostňuje se individuální přístup k integrovaným dětem. Pro rozvoj talentovaných dětí nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.



Popis materiálních podmínek

Zájmové vzdělávání probíhá v místnosti s hracími koutky. Místnost je vybavena vhodným nábytkem. ŠD je dále vybavena stolními hrami, hračkami, časopisy, příručními knihovnami, sportovním náčiním a dalšími pomůckami. Pro pobyt venku je k dispozici areál MŠ nebo nedaleký zámecký park.

Vychovatelka se na základě nových trendů a snaží o doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

Formy vzdělávání

Školní družina je školské zařízení pro zájmové vzdělávání, které je uskutečňováno pravidelnou, průběžnou činností, spontánními aktivitami, příležitostnými akcemi, vycházkami, besedami a prezentační činností (v rámci školy, městských soutěží, výstav, výtvarných a rukodělných prací). Nejvýznamnějším výchovným prostředkem a nejlepší formou aktivního odpočinku je hra. Přináší napětí, uvolnění, radost, navozuje kladné emoce a nové zážitky.

Délka a časový plán vzdělávání

Vzdělávací program je vytvořen na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, obsahuje nabídku aktivit pro žáky 1. – 5. ročníku.

Evaluační ve školní družině

Evaluační a autoevaluační vychází z pozorování dětí, rozhovorů s rodiči, z rozborů na pedagogických radách a z hospitační činnosti.

Školní vzdělávací program je otevřený dokument, vychovatelka školní družiny s ním pracuje, průběžně jej dle potřeb doplňuje, aktualizuje a obměňuje.



Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Přihlašování je prováděno na základě zápisního lístku, na kterém jsou uvedeny základní údaje o žákovi, o jeho zdravotním stavu, o době a způsobu odchodu ze školní družiny. Další důležité informace rodiče naleznou v Řádu školní družiny. Svým podpisem na zápisním lístku rodiče stvrzují, že jsou s Řádem školní družiny seznámeni a souhlasí s ním.

Odhlašování je možno provádět v průběhu školního roku prostřednictvím písemného vyjádření zákonného zástupce.

Vyloučen může být žák, který porušuje školní řád, kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě a svévolně nenavštěvuje školní družinu apod.

Podmínky docházky do školní družiny

- Žák nesmí bez vědomí vychovatelky opustit školní družinu.
- Pokud se žák nemůže po vyučování dostavit do školní družiny, prokáže se písemnou omluvenkou podepsanou zákonnými zástupci, popřípadě rodiče žáka omluví jinou formou u vychovatelky.
- Má-li žák odcházet ze školní družiny dříve, než v hodinu určenou na zápisním lístku, oznámí to rodiče vychovatelce písemnou formou.
- Pokud si zákonní zástupci do 15:30 nevyzvednou svoje dítě, vychovatelka se telefonicky spojí s rodiči a vyčká jejich příchodu.

Popis personálních podmínek

Ve školní družině pracuje kvalifikovaná vychovatelka, která má odbornou způsobilost. Důraz je kladen dále na kladný vztah k dětem a organizační schopnosti. Vychovatelka si vzdělávání doplňuje samostudiem odborné literatury, časopisů či aktualit a fór na internetu.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školní družině

Hygienické a bezpečnostní podmínky



Snahou je, aby školní družina byla bezpečným místem pro děti, aby si každý našel zájmovou náplň svého volného času a to v příjemném, inspirativním prostředí.

- Žáci jsou poučeni o bezpečnosti ve školní družině.
- Za bezpečnost žáků odpovídá vychovatelka.
- Při organizovaných a spontánních aktivitách jsou dodržovány obecně platné bezpečnostní předpisy a předem jsou vyloučena rizika úrazu.
- Žáci pracují pouze s nezávadným a bezpečným materiálem a pomůckami.
- Pitný režim je v ŠD zajištěn.

Psychosociální podmínky

- Vychovatelka se snaží respektovat potřeby dětí, individuálně přistupuje k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Činnost ŠD je zaměřena tak, aby vyhovovala požadavkům režimu dne dítěte.
- Činnosti jsou pestré a střídají se - klidové a pohybově náročné činnosti, práce a odpočinek, řízené a spontánní aktivity.
- Vychovatelka dbá na příznivé sociální klima.
- Vychovatelka umožňuje dětem spolupodílet se na plánování a organizování aktivit.

Klíčové a odborné kompetence

Výchovné a vzdělávací postupy, které jsou ve školní družině uplatňovány, směřují k utváření klíčových a odborných kompetencí. Žák si po ukončení zájmového vzdělávání vytváří tyto kompetence:

Kompetence k učení

- dítě se učí odhadovat svoje schopnosti, uvědomuje se svoje silné a slabé stránky
- snaží se být trpělivé a houževnaté, započatou práci dokončí
- nenásilnou a hravou formou si upevňuje vědomosti získané ve vyučování
- snaží se chápat souvislosti a poznatky z různých oblastí života a využívat je v budoucnosti
- aktivně se zajímá o nové informace a vůbec o vše aktuální



Kompetence k řešení problémů

- dítě se snaží dodržovat obecně platné normy
- dokáže zaujmout postoj ke svým činům
- snaží se rozpoznat nejrůznější problémové situace, přemýšlí o jejich příčinách a způsobu řešení, rozlišuje chybná a správná řešení
- je schopno zvolit řešení určitého problému a toto obhájit
- v případě špatně zvoleného řešení si dokáže vzít ponaučení
- dítě si je vědomo, že odkládání řešení problému není dobré

Kompetence komunikativní

- dítě je schopno se účastnit týmové práce, dokáže komunikovat s ostatními dětmi, učiteli a ostatními dospělými ve škole
- snaží se dodržovat pravidla komunikace - umění naslouchat, formulovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vést dialog, chápat postoje a záměry komunikace
- v rámci možností se dítě seznamuje i s jinou formou komunikace – nonverbální komunikace (hudba, malba, pohyb, gesta, mimika)
- pokouší se veřejně se projevit před ostatními
- nebojí se vyjádřit vlastní názor
- správně užívá hlasu, dodržuje hlasovou hygienu a správnou výslovnost jak po stránce logopedické, tak po stránce gramatické

Kompetence sociální a personální

- dítě se aktivně zapojuje do práce ve skupině, snaží se respektovat ostatní
- účastní se vytváření pravidel, na kterých se podílí s ostatními dětmi pod vedením vychovatelky
- dokáže spolupracovat s dětmi různých věkových kategorií
- snaží se o rozvoj vlastní osobnosti, pěstuje si zdravé sebevědomí, koriguje svoje podceňování, či přeceňování
- dokáže si vzít ponaučení ze zkušeností získaných věkem a aplikovat je v reálném životě



- snaží se být tolerantní a dodržovat základní pravidla společenského chování
- pokouší se reálně sebehodnotit

Kompetence občanské

- respektuje různé názory a snaží se objevovat kladné stránky osobnosti druhých
- učí se získávat schopnost empatie
- reaguje na projevy násilí a naznačuje možnosti jiného řešení
- dodržuje společenské normy a pravidla, oceňuje správné chování
- dítě si je vědomo svých povinností a práv
- pokouší se nalézt vhodné řešení v krizových situacích
- učí se orientovat v našich kulturních tradicích a zapojuje se do sportovní i kulturních aktivit
- osvojuje si vhodné názory a postoje v enviromentální problematice a ekologii

Kompetence pracovní

- bezpečně a účinně používá materiál, nástroje, pomůcky a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla, snaží se plnit povinnosti a závazky
- k výsledkům pracovní činnosti přistupuje nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Kompetence k aktivnímu využívání volného času

- nabídkou činností ve školní družině a v zájmových útvarech se seznamuje s rozličnými aktivitami, které mu umožňují smysluplné využití volného času
- snaží se rozvíjet svoje zájmy
- uvědomuje si důležitost bezpečnosti a ochrany zdraví při volnočasových aktivitách
- dokáže rozlišit čas nutný pro povinnosti a čas pro svoje zájmy



- uvědomuje si nutnost odpočinku při zájmových aktivitách jako odreagování se po pracovní zátěži

Obsah vzdělávání

Tematický okruh	Očekávané výstupy
I. Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none">• Zná nejbližšího okolí• Orientuje se v rozdílech života v rodině, ve škole, ve společnosti• Orientuje se v terénu a v okolí• Chápe pojem kultura bydlení, nutnost úklidu a úpravy místnosti v družině i doma• Podílí se na zvelebení prostředí družiny, vyrábí vkusné dekorace• Je seznámen s lidovými zvyky a tradicemi• Chápe odlišnosti a zvyky v jiných kulturách a zemích• Zná naši obec a její okolí• Dopravní výchova – dbá na bezpečnost na cestě do školy a družiny, na vycházkách
II. Lidé kolem nás	<ul style="list-style-type: none">• Chápe význam řádu a pravidel• Dodržuje zásady vhodného a slušného chování i vystupování



	<ul style="list-style-type: none">• Zaujímá pozitivní vztah k rozvíjení a upevnování soužití a komunikace v kolektivu• Ovládá slušnou mluvu a základy společenského chování na různých místech a daných situacích• Zapojuje se do besedování, povídání a scének, jejichž prostřednictvím poznává okolí i sám sebe, umí vyjádřit svůj názor• Chápe pojmy vzájemná úcta, respektování, empatie a tolerance• Pracuje s tradičním i méně tradičním materiálem• Pracuje podle slovního návodu a předlohy, dodržuje vymezená pravidla - dodržuje čistotu při práci, pořádek na pracovním místě.
III. Lidé a čas	<ul style="list-style-type: none">• Ví, jaký je správný režim dne a snaží se o jeho dodržování• Umí s časem nakládat a vážit si ho• Využívá volnočasových aktivit• Orientuje se v čase – používá hodiny, kalendář, internet• Tak jde čas – chápe vlivu času na život, přírodu apod.



IV. Rozmanitost přírody	<ul style="list-style-type: none">• Pozoruje rozmanitosti a proměnlivosti živé i neživé přírody• Tráví čas v přírodě - vycházky a pobyty v přírodě• Studuje encyklopedie• Umí nejen poznávat, ale také využívat přírodnin a námětu z přírody k nejrůznějším činnostem - ke hře, výtvarným činnostem apod.• Pečuje o rostliny, některé pozná a dokáže pojmenovat.• Zná zásady chování v přírodě• Poznává některá zvířata, dokáže je nakreslit a ví, co péče o živého tvora obnáší.• Ekologická výchova – chápe nutnost ochrany přírody• Umí pozorovat přírodní jevy a odkrývat jejich příčiny
V. Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none">• Poznává sám sebe• Dbá na bezpečnost, osobní bezpečí, umí řešit problémy



- Je poučen o zdraví, nemoci, prevenci
- Chápe a splňuje pravidla osobní hygieny
- předchází úrazům
- umí ošetřit drobná poranění
- Chápe význam sportu, pohybových aktivit, radostně je prožívá
- Chodí na vycházky do přírody
- Dodržuje pitný režim
- Rozvíjí jemnou i hrubou motoriku.